

DRAGĂ GUȚĂ

Îmi pare foarte rău că eu nu știu glume. Le fac spontan, legate de-o situație. Acum aș fi vrut să-mi amintesc măcar două-trei dintre miile pe care le-am ascultat la viața mea. Aș fi vrut să le aflu pe cele mai recente și să ți le scriu. Tu știi să ascuți o glumă bună, mai ales dacă se simte în ea și o boare politică. Asta îmi doresc și eu, când o veni timpul: să-mi scrie cineva câteva glume la zi. Să umple cu ele spațiul tipografic rezervat. Măcar trei rânduri, că sînt glume foarte bune care pot fi scrise în trei rânduri.

Aș mai vrea să-ți scriu: Dragă Guță, pe la noi, tot așa cum știi, nu s-a schimbat mare lucru. Parcă s-au mai înmulțit șmecherii, poltronii, hoții, dar toți sînt vechile tale cunoștințe: i-ai arde fără dificultate.

Ce să-ți mai scriu? Tristețe, Guță, cită în piesele tale vesele. Lumea e și mai de neînțeles, și mai rea, și mai nebună, oricum urită, adică tocmai bună pentru tine. Material de viață din belșug! Tu aveai asta de la natură, că puteai să-ți schimbi necazul în zîmbet. Uneori nici asta nu-ți mai reușea, dezvăluindu-te în toată tristețea: lertarea, Chițimia, Vinovatul... Ai fost cînd George, cînd Chițimia, cînd El, cînd Boxerul...

Ce să-ți mai scriu? Tanța și Costel s-au apucat de politică. Poți fi mîndru: dintre noi toți, numai tu ai creat două personaje "efigii" pentru un univers uman. Ele nu te dezmint nici azi. Ele sînt de două ori Mitică - din alt timp. Tanța, Mitică în variantă feminină, e acum revoluționară, cere drep-

turi, în termeni ceva mai disperați. Ni i-ai lăsat, sînt ai noștri, îți vom mulțumi cît va mai fi limba română.

Ce să-ți mai scriu? Socotesc dramatic destinul tău literar: prin aceea că te-ai născut într-un loc și într-un timp în care societatea nu se ferea de nimic atît de tare ca de harul celui capabil s-o arate așa cum e. Tu ai văzut lumea "în toată goliciunea ei", dar n-ai putut s-o arăți atît de goală precum o vedeai. Cînd scriu asta, nu mă gîndesc la "concesiile" operei tale, ci la "operele întregi" pe care nu le-ai mai scris, probabil, gîndind că scrisul tău poate deveni act gratuit. "De sertar".

Mă gîndesc așa, precum în cea mai jucată piesă a celui mai popular comediograf român contemporan: Ion Băieșu - chiriaș principal, vicepreședinte al comitetului de bloc, s-a mutat! Toți locuitorii blocului sînt îndurerăți! El a plecat să urce muntele pînă la Aldesus. Pentru el s-a deschis ușa și a trecut din anticameră, dîncolo. Aldesus l-a primit, sînt sigur, ca pe toți moralistii care s-au străduit să pună stavilă patimilor omenestii. Primele cuvinte ale noului sosit au fost: Nu e ușor de ajuns pînă aici. Muntele acesta e tot ce am văzut mai înalt în decursul vieții mele. Și eu sînt înalt, dar muntele acesta a întrecut orice măsură. (Ride.)

Ion Băieșu ride și înveselește cu discretă tristețe alte lumi!

■ TUDOR POPESCU

SI NOUĂ NU NE VINE A CREDE....

A trecut în neființă, cu aceeași dezinvoltură cu care a trăit pe pămînt cei patruzeci și opt de ani ai efemerelor sale vieți, exigentul critic teatral, sensibilul poet și gazetarul de talent și vocație Ermil Rădulescu, redactor-șef adjunct al cotidianului brasovean "Gazeta de Transilvania".

Este de necrezut ca acest bărbat optimist, vesel, exuberant și prietenos, comunicativ și glumeț, înzestrat cu inteligență și cu un umor aparte, inconfundabil, un om în plină putere creatoare să nu mai fie printre noi. Este de neconceput ca o minte scriptoare și iscoditoare, mereu în căutarea adevărului și a dreptății, să nu mai gîndească și ca un condei strălucit, incisiv și expresiv să înceteze să mai scrie...

A fost un eseist cutezător, un poet rafinat, un ziarist ofensiv, un dramaturg - din păcate jucat doar de amatori - satiric, indulgent de lirism, un critic de artă plastică avizat. Dar, mai ales, s-a legitimat în viață ca un competent critic teatral. Critica teatrală a fost pentru Ermil Rădulescu o a doua natură; a practicat-o cu vocație autentică și a onorat-o și îmbogățit-o cu articolele și cronicile sale, publicate constant în ziarele "Drum nou" și "Gazeta de Transilvania" și în revistele "Astra" și "Luceafărul", la care a deținut, o perioadă, rubrica de teatru. A colaborat, sporadic, la revistele "Teatrul", "Tribuna" și la multe alte publicații.

Cronicile sale teatrale, pertinente și la obiect, scrise cu talent și aplicație și vizînd activitatea majorității teatrelor din țară, articolele lui elaborate cu competență și responsabilitate trădează un gust evoluat, rafinat, un critic exigent, un profesionist al condeiului, un mare pasionat și iubitor de teatru. Pentru că, de cîte ori scria despre teatru, chiar și atunci cînd era necruțător de aspru, o făcea cu dragoste, cu vădită speranță și cu intenție de a ajuta.

Acum, cînd Ermil Rădulescu ne-a părăsit brusc, pe nepregătite, pe neașteptate, noi, oamenii de teatru, ne-am întristat... Și nu ne vine a crede...

Căci, fără el, mișcarea teatrală românească va fi mai săracă, mai lipsită de farmec și chiar și de umor... Anevoie ne vom obișnui cu marea lui absență...

■ DIMITRIE ROMAN